

بەچى لى رەژىمىمىز تى ناوين، بەردىوام شەخس ؟ ... نووسىنى باستيان بەربىز

و. لى ئاماننىيەت ھەققىدە بەربىزىي

كوشتار لى سورىما، شەخس لى عىراق و ھەراي بى بەاننىيەت لى سىر ئىسرائىل. لى ھىچ دىققەتلىكى جىھان دا، ھەندى رەژىمىمىز تى نىزىك خول نا ئىت.

سنوورلىكان، ھەر چەنلىك بىن، شەخسلىكى بەھادارن. جا ولىك دىوارلىك بىن، لى سىرلىك بى تىلى دىكاوى گىرابىن، يان ولىكى پىرژىن وابىن، ياخود لى چەشنى شوورايلىكدا، بى گولنى پى لى خەھ چەنرابىن لى بىابان دا، ولىيان ھاوچەشنى ھەللىكى خەلىيلىك تىنلىا لى سىر نەخشە دىبىرنىن.

سنوورلىكان باشن، ئىگەر بىت و دوو شەخس بىجەھەن:

لى لايىك ئىگەر بىت، لى ناووللى مەھكەملىكان يەكەن، ئىوانلى زىر لى يەك دىچىن، و دىتوانن لى بىرامبىر پىرسىارى "كى دىبىت ھوكممان بىكات" ؟ بىك بىكون. ھەروھە ئىگەر لى لايىكى دىكەن، ئىوانلى لى دىرلىك و دىمەننىك و لىگەن ئىوانلى ناووللى دا ھەرىگىزاو و ھەرىگىز لى سىر يەك ولىام ناتوانن يەك بىگرن.

ھەردوو لايىكەنلىك ھەتونەت دى، ئاىا سنوورلىك ئامبىرلىكى بىكوپلىكى و بىكەستەن. ئىگەر نا، داخە سنوور گەرنىتى زىر بىروللىنگە.

لازقىي، شارلىك لى سورىما و دىكەنلىك سىر دىرياي ناووللى است و كەنارلىكى جوان و خەشى ھەيى. ئىم ھاوینەش خەك لى و دىچەنلىك بى، بى ئىولى خەيان بىدەن بىر پىرژى شەخسلى پىلى بىر زى و نىزم بوونەولى ئاوكەلى، بىدەم ھاژى نەرىگەن كەشەنلىك. ھەروھە ئىدلىبىش شارلىك لى سورىما. لى و خەكەنلىك، بىرمىلى بىمبا ھەلاھەلىيان دىكات. لى سىرلىك تى ئىم سا لى گوندەلىكى نىزىكى ئىم ناو، چەند ولىنىيە بى جىھاندا بىاوبىلىك، مەندە بى گاز كەوتوون و دىمىان كەفى لىنىشتىبوو.

ئىم دوو شار تىنلىا (۱۲۰) كە لى يەكەنلىك دوورن. ھەردوو شارلىك لى لايىن بىشار ئىسەدەنلىك ھوكم دىكەن. زىرىنلى دىنىشتوانى لازقىي

علاوین و ئم ب باش دینن. زین دانیشتوانی ئدل ب سوونین و دیان و بشار بوخنن. ئمان مرڤان، ک ل ناو و، بلام حز دکن لدر و بمندن و. بلای ئمان و، سنووری دوور و در، دیواری بندیکان ی.

علاوی و سووننی لژر یک دساتدان و حزیان دکرد دوویان هبوا ی.

چند سد کیلم تر بولاو بر و رژهات، نیشتمانی کوردان. و تاک زنجیر چیا و ووباری گور و ب خو و د و نشوی قووی تدا ی و پدا تدد پ و هور ها ب ژمار یکی زر ل سنوور: سنووری سوریا - تورکیا، عراق - تورکیا، سوریا - عراق، ئران - تورکیا، عراق - ئران دوری گیرا و. کورد ل چوار د و تدا دژین، پیان خش بوو، یک د و تیان هبووای، یک ک خیان ل ناویدا بووای.

ل چوانییکی گرد ک یی چند سد کیلم تر بولاو، خوارووی رژاوا، دیسان محم د ناسر، ک ت م نی ۱۷ سا، ل ر ژکی هاوینی ۲۰۱۶ دا دوو کیلم تر بولاو د چت گوندکی دراوس و. ل و ه د کوت ت سار ما ک و خای د خزن ت، ژووری مندا کان و، کچکی مندا کی ۱۳ سای ل جگادا خ و توو. د دات بر چ ق تا دیکوژ. محم د، هیچ شت کی تایب تی ل گ و و کچ دا نی، ب م ئ و کچ ل ناوچی کریات ئربا، د ک و ت ک رتی ر ژاوا ف ل ستین و د ژ. ئ م کوشتن کی سیاسی. ئوی ف ل ستینی ئیسرائیلی کی کوشت و، ل پناوی ئوی پامک ب حکوم ت ک و وان بکات و ب: ئ م واتی ئ م ی!.

چن د بت سنوورک، پ مانا، جیاوازی بکات ل نوان ی ک ل ناو و و ی ک لدر و؟.

وای داد نین، پیاو ل ناو کشتی کی ئاسمانیدا ی و ل سار واتی ع رب ل س رخ د ف. س یرکردن ک بشی دریای ناو است تا سنووری برزاییکانی ئران دکات، ل زنجیر چیاکانی ئ ناد و تا ک نداوی فارس. وای داد نین پیاو هر یک ل دانیشتوان، ل سار و وک نوکت ی کی بچوک دین.

۸۲ ملین ئرانی، ۸۰ ملین تورک، ۳۸ ملین عراقی، ۲۸ ملین سعودی ع ربی، ۱۷ ملین سوری، ۸ ملین لوبنانی، ۸ ملین ئردنی، ۸ ملین ئیسرائیلی، ۵ ملین ف ل ستینی.

و ن ی ک ل ۲۷۴ ملین پیکسل/Pixel خا و. ئ گ ر پیاو ه روا

پهکډو، سار سوو هډرانه باش گوز رانيان دکرد. نه نيدک
نوو يې ئه تڼه مييکي فراوان، برپرسيارتي خي لي د وو تڼکدا
به سنووردا ه بوو.

ئينجا جهنگي يکمي جيهاني هات. له ژر ئاگري ته پکاندا و هاتان
توانو و سارل نوو نه خشک شرانو. د سار تدارتي دان مان و هي
نوو دروست بوونو. ئم له ئوروپا ووي دا، بهام زياتر به
رژه هات. له ئيمپراترتي عوسماني چندين د ووت و، ه
سار کي کانين له م دا، پياو له پخشي ه موو د نگوباس کاندا
د بينه. شقه و شوو نوک يان، حتمی نه بوو. به کو ئو
سياسه تکار و جه ن اکان، ديبله ماتکاران و سيخو کان، ئوان
به وو د برد، سرباز کان، ئوانه ي ک ش يان د کرد، ه نديک به
چکي م د برن و ه نديکيش به او شاندني شمشير به سوازي حوشر و.
بهام به يارد ر ۳ کس بوون. دووانيان خاون بيروباو بوون،
يک کيان ه لپرست بوو. هر س کيان به ريتاني بوون. هر س کيشيان
امان و چاو و اني کي ته واويان له وو ه بوو، کام سنوورگه لک،
د بت دواي جهنگ رژه هاتي ناوين رک بخت.

به داخ وو اما نه کانين پهکډو نه د گونجان.
ک بير له و به زم و ه را يي ئيمه د ک يته و، سا به سا
د تبات وو به رابووردو، هر وک ه دان و و د فتر و و نه ي بزک
به دواو، ه تا ئو شو نه ي پياو، له ک تايدا د گات سار ئو ۳
د موچا و.

لای ئفسر تمارس ئدوارد لانس Thomas Edward Lawrence، ک له
سا ۱۹۱۷ و ه هک و، يکک له م ژووي پان وانه تي تراژيديايي
م د برن به نووسينه و.

لای ئرست کرات مارک سايس Mark Sykes د بار ي ئو، نووسه ري
ئ م ريکي Scott Anderson به کورتي د نووسه: "زه حمه ته کسه
بد زيته و، ک له سد د ي بيسته مدا به نه تي خراپي شانه و به سوپا
بتوان به به ته هکاري ئو ه موو و رانکاريه".

لای کيميا کار خايم وايزمان Chaim Weizmann، ک له استيدا د بوو
لاواز تريني ئو سيان بواي، به به دامو و د زگايه کي سياسي، به
پار، له گه ئو و شدا، له ئاکامدا گور ترين سارک و تني به دست
هنا.

ننگه سوريا ئم نه سو تاي، له وان يې کورد خا وني د ووت
بوواي، به کو محم د هيچ کچکي نه کوشتا يې به چقه، گره بهاتاي
ئم سه کسه، پش سد سا له م و بر، به جه رکي تر مامه يان
بکړد اي.

مژدووی هاوبلشی ئمان ل ژهلاتی ناوین دست پ ناکات، بلکو
ل لندنو، داون ستریت Dawning Street 10 ل شوینی دانیشتنی،
سرک وزیرانی بریتانیا، کات ل پاییزی ۱۹۱۵ دا، ئندامانی
کابینای جنگ، برسر نخلشیک کی گوردا دچمنو و پرسیار ل
خیان دکن: چن ئم لگری لو بکین، ک ئمان شلک
بدنو؟

سربازکان جاران ل چا قو اویدکانو همدگگوان، بل اکردن،
ووو برری رئاوا و هموو ژک بل ووو ووو نووی دژ
بیکتر. ئمانکان ل لایک و بریتانی و فرانسوی کانیش ل
لایک، وک گورگکی دند ک ژبانی ملی نانیان هوشی و
فلیقاندو. پرسیار ئوو: ک زیاتر برگ دگرت؟
حکومتی بریتانی متریسی ل نیشتبوو: ئمانیا و سویتانی
عوسمانیش وک لاینگری ئمانیا هاتبوو جنگکو و تاز بل
تاز، بانگوازی ل هموو موسمانانی جیهان کردوو، بل شلی
پیرز/ جیهادیان ل دژی هاوپیمانان.

ل ژر ککفی دسلاتی ک ل نیالی ئینگلیزدا، ملی نان موسمان
دژبان. لم پاییزی سال ۱۹۱۵ ی دا لندن بل خرابی پویستی بل
بیرک کی ستراتیژی هوو.
کمیساری باای بریتانیا، ل میسر هات قس. ئو بل یووری
دسلاتی ک ل نیالی بوو، ل قاهره هاوکارکانی دستیان کرد، بل
داشنی نخلشیک، ک هر دوو ئامانجک ل خ بگرت وئامانج
بیکک: ابوونی متریسی داری موسمانکان بخنکن و ئمانکانیش
بل چکدا بهندت.

ئو کات، ماوی چند هفتیک کی کم بوو، پیاوک ل قاهره
دژبا، تاز پل نابوو تم می ۲۷ ساییو و باای هر ۱،۶۵ م
برز بوو، لگگ ئو تم من ک میشیدا، نگ باشرین کسی
رژهلاتی ناوینناسی حکومتی بریتانی بوو - بل لانی کموو ئو
واخی دبینی - ناوی ت. ئی. لانس بوو.

هر ل تم می نی گنجیوو بل تنیا، وو ل رژهلاتی ناوین
کردوو و سрдانی قق ای خاچپرستکانی دکرد. دواتر ل سوریا
دستی کرد، بل کارکردن ل چا همدگگ نندا، ل خوارووی فلستین
هونری نخلشکشان/ کارتگرافی بیابانی دکرد. زمانی عرری بل
وانی دزانی و خک و کولتوورکی چاک دناسی، ئیدی ئوو بوو،
دزگا سیخویدکانی خاوشکک، هر زوو لگگ ش هگیرساندا،

بـکـرـیـان گـرت و هـنـایـانـی رـیـزی خـیا نـو.

لـ بـارـگـای ئـیدـارـی بـرـیتـانی، لـ اـنـس نـخـشـیـکی گـورـی دـسـا تـی عـوسـمانـی هـوـا سـی. هـنـد جـاریـش دـواتـر شـتی دـنـوـسی، لـ بـرـدـم نـخـشـکـدا چـنـدین خـولـک دـو سـتا، و بـیـری قـوی دـکـرد و، لـ هـنـد کـانی و هـات، کـ لـ لـایـن سـو تـانی کـنـسـتـانـتـین پـلی دـو ژـمـنـو کـنـتـر کـرا بـو.

بـمـام ئـایـا بـ اـسـتی ئـو کـنـتـنـی کـرد؟

چـنـد هـفـتـک پـشـتـر لـ هـا وینـی ۱۹۱۵ دا، نـامـیـک گـیـشت قـا هـیر، هـر زـو و نـرـر کـی بـو، جـی بـایـخـی بـریتـانیـکـان. شـرـیف حـوسـین، سـرک هـزک لـ مـکـکـو، بـد سـا تـرین پـیاوی نیـو دورگـی عـرـبی. حـوسـین خـی لـگـی دـسـا تـی سـو تـانی عـوسـمانـیـدا کـاری دـکـرد، لـ کـ شـهـه گـیر سـا، پـیا و هـو دـدات بـارود خـ بقـز تـو. حـوسـین خـونی بـ دـسـا تـکی عـرـبی فـرا و انـو دـبینـی. ئـو دـیـویـست سـنـوور کـ بـکـش، بـ دـرو سـتی لـو شـو نـدا، کـ ئـیم سـنـووری تـورکـیا و سـوریـای پـدا تـد پـ. ئـگـر بـت و سـو تـان، بـشی سـر و ی سـنـوور کـ تـورکـیا لـ خـی بـگـر،، بـشی خـارووی و هـات، کـ بـ زمانـی عـرـبی قـسـی تـدا دـکـر، حـوسـین بـ خـی دـویـست. ئـو و شـقـمـمـو و کی فـرا و ان بـو، پـکـهـاتـو و لـ سـوریـا و لـوبـنان و عـراق و ئـیسـرائـیل و فـلـسـتین و ئـردن و تـواوی نیـو دـوورگـی عـرـبی. حـوسـین لـ نـامـکـیدا، تـکـای مـامـمـیـک دـکـات لـ بـریتـانیـکـان: ئـو عـرـبی بـر و یا خـیـوون و اـبـوون بـ ووی سـو تـان دـا بـردو و هاوکـاری بـریتـانیـکـان دـکـات، تـا جـنـگ کـ بـنـو، بـرامـبـر بـو بـریتـانیـکـان یـارمـتی بـدن، دـوای سـرکـوتن دـو و تـک دـا بـمـز نـ.

بـرپـرسی لـ اـنـس لـنـدی، لـم ئـفـر و دـا وایـن ئـا گـادار کـرد و. بـیر کـی ئـفـر کـ سـرنـجـاکـش بـو، لـ دـژی جـیهاد، لـ لـایـن پـیا و کی ریش سـپیـو و راگـیـنـدراو، بـ پـچـوانـی سـو تـان و، شـرـیف نـاو و ناو نیشانی پـیرزی هـو، بـ هـی ئـو و ی لـ نـو و ی پـغـمـبـر. لـ بـار گـای بـریتـانیـکـان، بـ خـیـان خـیا ن دـکـرد و: عـرـب لـ نـاو و دـسـا تـی عـوسـمانـی هـو دـو شـنـت و و قـد پـا یـ ئـمـانـکـانـیـان لـ خـارووی رـژ هـا تـی ئـو وروپا و ووت دـکـرد و. هـر لـ پـکـدا ئـمـانـکـان، بـر ی سـیـمـان لـ بالکان بـ وودا کـرای و، نا چاری چـکـداد انـیـان کـردن.

ئـم نـخـشـکـ دـیـتـوانـی بـیـار لـ سـر چـار نـو سـی جـنـگ بـدات. جـا پـیا و چی هـی بـید و نـ؟ دـو و تـکی عـرـبی پـاش تـوا و بـوونی جـنـگ؟ تـا ئـو

کات، زهر شتی دیکه دتت پش و هزار دور دهگت.

لندن ئم برنام یی گرت بر

بر بریتانیی کان، ئم سودای لگ حوسین دا، سودکی گور ی ه ی: ئوان دواتر شتک ددن و کچی دسبج ه قکی و ردگرن. ل قوایی واتی عر بیی و، دست کرا بر ناماد کاری یاخیوون و استیوون و. ل قاهر لانس خشا بوو، ک حکومتکی بر هی هکاری ستراتیژی و، گفتم دام زرانندی د و تک دات بر عر ب، لرانس پی و ابوو بر راستی عر ب شایستن. لرانس رزی بر عر ب ه بوو. هر بر گنجی کات خاوی هیچ نه بوو، بر خیی و نخشیک و کامرایک و دمانچیک و، گشتی بر بیابانکاندا دکرد، برردوام و و بیووی میوانداری دستان د و. کاتیکش دواپی کاری ه ککینی دست پ کرد، زری حز ل و ئیش دکرد. یک ل کرایکان، گنجکی سوری بوو، سرر تا بوو یارید دری و پاشان بوو باشتین هاو.

“ئم واتی بر بگان زرخش و نایا بر. بر ئوی ئم هست بر وش دبرین:” لانس ل ۱۹۱۲ دا بر دایک و باوکی د نووس: ئو س سا تپی، کوا حکومتکی خی گرنی سربخ بوونی دا بر عر ب، ئو بریاری گرد برانی داو ه موو شتک بکات ل پناوی جید کردنی ئو گفتم دا، ک بر استی حوسین سنووری د و تکی بر دیاری بکرت. ل لایکی دیک و ه وای سوداکی لگ حوسین دا، شکی دروست کردو. ل مانگی نه قمبری ۱۹۱۵، دیبل ماتکارانی بریتانی چاویان د ک و ت بر Francois Georges – Picot پاشک و وابست، ل س فار تی فر نسی ل لندن، پیک هاو پیمان و دست، برام سات بریتانیی کان باس و خواستی عر بیان پ اگی یاند، وتی “تواوی سربخ پی” وک بشدار بوویک دستی پ و دگر.

دوا ئوی ئو ه موو فر نسیی کوثران، پیاو ناتوان هزی تا نی جنگ ل رژه اتی ناوین بخ ایی ببخش. پیک ئم قسان ی کرد. “ئو باسی سوری و فر لستینی کرد، نایا وک نرمانی سر بر فر نسا دبن.”

سیاستی د ر وای فر نسی و هروها بریتانی، جاران سیاستکی ک ل نیالی بوو. پاریس و لندن جیهانیان بر سر خ یاندا د بش کرد بوو. فر نسیی کان ل ر ژاوا ی ئ فریکا د س اتدار بوون و

بـريتانيـيـه کان لـ رښه پاتې نـه پاتې شولې او بـر هيندستان دا د کـشـا، هـتـا تـا ئـه قـيـانـووس، ئـم جـنـگ بـه جـاري يـي کـم، د رفرم تي با لاد ستي و هـژمـونـداری سازداو و پـويستـه فـرـنـسـا سوودی لـه بـيـنـه.

پيکـه پـيامـهـکـي روون و ئاشکرای دا به گوډ لـنـدـن دا. فـرـنـسـا سوريای د و و خاکی پيرزي فـلـسـتـينـيـش و گاتـي د هـتـا بـه بير کـي د سـهـا تـدار تـيـي کـي گـورـي عـرـبـي. بـريتـانـيـا هـشـيار کـراي و. لـم کـا تـدا پـويستـيان بـه بـزم و هـرا لـگـه فـرـنـسـا دا نـيـه. تـو وـري پـاريس – لـنـدـن بـه بـري پـشتـي جـنـگي دـري ئـه مـانـيـا يـه.

لـه لـنـدـن د بـلـه مـا تـکـارـان سـر قـا يـي ئـو و بـوون، چـنـ ئـم کـشـي چـار سـر د بـت. پـدـچـ Mark Sykes مـارـي سـايکـسي پـر لـ مـا نـتـاري گـنـج، کـه بـاش شـار زـاي رښه پاتې نـه پاتې شولې، بير کـي پـه بـت؟

سايکس نـه خـشـي کـي لا بوو، کـا تـه لـ ۱۶/ ديسـمـبـري ۱۹۱۵ دا چـو و کـشـي سـر رـک و زـيـران. سايکس تـمـنـي ۳۶ سـا بـو و پـنـج سـا ئـه نـدام پـر لـ مـانـه و رښه پاتې نـه پاتې شولې د ناسي و تـازـه کـتـيـي کـي د رباري د فـرـنـسـا بـه و کـر د بـو. کـه زـر شـتي اـسـت نـيـه کـوا کـس ئاگای لـ کـس نـيـه و، لـ و اـنـي ئـو بـيـانـيـه گـوـيـان لـو د گـرت، نـه سـر رـک و زـيـران، نـه و زـيـري جـنـگ و هـرو هـا نـه و زـيـري تـقـمـنـي David Lloyd George، کـه بـه هـيـوا بـو.

سايکس گرنـگـرـين سـيـاسـه تـمـدار کـانـي و پـا تـه کـي بـيـنـي بـه و پـهـي با و پـهـي بـوونـي نـه جـيـزاد يـي کـي ئـيـنـگـلـيـز يـي و. نـه خـشـي کـي لـ سـر مـز کـه بـه و کـر د و و و تـي: " مـن پـشـنـيـاز د کـم هـه کـه بـکـشـين لـ e لـ تـو و ر کـو و تـا کـتـايـي k لـ کـر کـو". ئـو بـه پـنـجـي بـه سـر نـه خـشـي کـه دا رـيـشـت. هـمـو و ناوچـه کـانـي سـر و ي هـه کـه بـر فـرـنـسـا بـکـه و و تـ: سـور يـاي ئـيـم، لـو بـنـان، خـوار و و تـور کـيا، بـا کـو و ر ي عـرـاق. ئـو و شـي د کـه و و تـه خـوار و و هـه کـه و و د بـت بـه بـريتـانـيـا مـز ن بـت. ئـيـم يـي ئـيـسـرائـيل، فـلـسـتـين، ئـرـدـن، بـشـي گـور ي عـرـاق و نـيـو د و ر گـي عـرـبـي. ئـو پـنـجـي سـايکـس کـه ناوچـه کـي دا بـه شـکـر د، نـه د گـونـجـا بـه ئـم جـر سـنـو و ران، نـه بـه بـونـياد ئـتـنـي و نـه بـه ئـا يـنـيـه کان. بـه پـچـه و اـنـو و ئـم جـر سـنـو و ران گـلـانـي دا بـشـ کـر د، هـز و بـنـه مـا يـي دا بـشـ بـوون بـه سـر د و و د يـو يـي کـ سـنـو و ر دا.

پـشـنـيـاز کـي سايکس ئا مـا ژ يـي کـي کـلـ نـيـالي بـو، لـه بـه دـي سـر رـک و زـيـران بـو. بـم شـو و يـه فـرـنـسـا هـمـن د بـت و و بـريتـانـيـاي مـز نـيـش بـاز کـه د چـتـه پـشـو و. بـه گـوـمـان سـر رـک و زـيـران د زانـه ئـم چـار سـر، لـگـه ئـو و گـفـتـي بـه حـوسـه يـنـيان دا و بـه ر يـي کـ د کـو و ن.

مسللکان هەر لایم هه مان واته وایه. له ئه و ده بهت چى بکات؟ به یار بدات به عه ره ب و دژى فره نسا بوسته ته و، زیان به هاوپه یمان ته که ی دژ به ئه مانیا ده که یه نه. به یار به فره نسیه کان بدات دژ به عه ره به کان، نه که ئه مان به چنه به ره دوزمه و.

سه ره ک و زیران هه ردوو لای ده و بهت، ده ستاو ژى به ده سه ته نانی ئه م ئا مانجه ش، بریتیه له وه ی پاراستنى مه سللکه ی به نه نه ی. عه ره به کان ناب به ئا گایان له و قسانه ی له که فره نسا کردوو یان نه. ئه که ره ئه وان به راستى هه ره سوور بوون له سه ره ئه وه ی ده وه ته یان ده و، – ده بهت به نه جار به بردنه وه ی جه نگ په وسته – په و ده توان به بیانوو به ده ته و. ئاخر فره نسا له هه نوو که دا گرنگه

کاته مارک سایکس له و ره ژانه دا داوت ستړیتى ۱۰ به جه شه شت، کابینه ی جه نگى قه ناءت په نه نا، جه وه ی سیاسه تی به ریتانیا له ره ژه ته ته نيزیک له ده ستى خه دا بهت. وه زیر باوه ی و ابوو سایکس زمانه ی عه ره به و تورکى ده زانه، که چى هیهانی نه ده زانی.

په نه ره دواتر به یه که مه جار سایکس چاوى به په که ی فره نسی که وت. له ماوه یه که کورتدا ده که مه نه ته کیان ئاماده کرد، که کاریه که ته وه رانکاریه که په لى هاویشه. ره که وتنه نامه ی سایکس – په که، که ته نیا سه لاپه یه و نه خشه ی نه ژه ته ته ی ناوینه له خه گرتوو و که به ناو جه ره که ده دا هه اه اکه شه او، که سایکس په شنیاى کابینه ته که کردو. سه ره وه ی هه ته که به نه نگى شین هه فره نسا یه و خواره وه ی به نه نگى سوور هه به ریتانیا یه. فره له ستینیش به شه ره په ره زه کانی وه هه ردوو ره که وتن نه ونه ته وه یان به حوکمى ته دا بهر. له به شه یه استى خواره وه ی ره که وتنه نامه که هه ردوو ئیمزای له سه ره ده که نه و ئه م ده که مه نه ته ره به نه نه ی پارزه را.

له ماوه ی چنه ده جه ته یه که مه دا به ریتانیه کان، واته ته که ته تازم داگیران کردبوو، گه تیان دا به ده نه به دوو لایه نه جیاواز. ئه وه هه ره وه ئه وه وایه دوو شه مه نه ده فره به یه سه ره یه که و ئینجا به سه ره یه که ده به نه. هه شه ره گایه که دووریان له نه وانیا دا هه یه، هه ره ها کات به ده مه یه وه ماوه، یه که له دوو شه مه نه ده فره که لا به ته سه ره سه که یه که تر.

سه ره تا وا دیار بوو سه یه مه ن یاری ئیش ده کات. له مانگى ۵ یونى ۱۹۱۶ شه ره یف حوسه ینى تاجى سه ره که وتنى که شه که ی خه ی له مه که که له سه ره نا و جه خماخه یه که که نه به وه ی قه یه تورکیدا ته قاندوو، سه ره چاوه عه ره به یه کان وا باس ده که نه. له هه موو شه نه که ناوچه که دا هه زى

بچووکى عرربى دښتيان کرد بډ ستوښانندن لډ پښگډکانى عوسمانى. ئېمېش سررتاى ئو او ابوونډي، کډ حوسډين گفتى بډ بريتانييکان دابوو. هرروها هردوو هاوپښيمان دښتيان کرد بډ گوررتين هرشي ئېم جښگډ. عررببکان عوسمانينيکانيان لډ مډکډ و جددډ درپډاند. پاشان پلاماردانډکډ چقي و لډ هاوينيشدا هاوپښيمانان نښانتوانى پښشوي بکن. دواى ۵ مانگ يک ملين سرباز کوثران، لډ برري جښنگ دوا نځرا. لډ کاتډکدا ستراتيژى هرش لډ لډندن لډ برري رښئاوا راوستندرا و بډدواى بيرکډ و پلانکى نوډدا دډگډان پياوډک لډ لاي عررببکان بوو وازى نډدهنډا: ت. ئي. لډانس.

ساتوختډ خي و هاوکارکانى لډ قاهرې، بډ کډوتننامي سايکس پيکډيان زانى، پډکډو دډيان تښهات هات، هر وک چن دواتر دډنووسډ، ئو وا هډست دډکات لډ لايډ حکومډ تډکډي و ناپاکى لډ کراو. چن دډکر لډم کاتډا، کډوا سررکى ئېمريکا ويلسون Wilson Woodrow ماډي چار نووسى گډلانى داوا دډکات، رډکډوتننامي يک بکيت، خواردنډوډکى بډ بيرکډى کډلډنيالى.

لډانس بډياري دا، سايکس پيکډ تډک بدات، هاوکارى عررببکات بډ بډستهناني ماډکانيان. ئو لډگډ سياسي تي درروى بريتانيا حسابى خي دډکات. لډ ئکډتډبري ۱۹۱۶دا ئچ بډ لاي عررببکان بډ سواري حوشر و و عبايکى عررببشي بډ عگال و بډستوو و دوو عرربب بډرډگارديشي لډتډکډاي. (۳۰) کاتزمډر بډ نو وډاتي عوسمانى دوژمنډا دډوات. ئو بډو بډو ي و بډ لاي عرربب ياخي بووکان، بډ ئو و ي يارمډتيان بدات، بډو بډ بډشدارى لډ جښنگډکډا چوو. ئيدى لډ ت. ئي. لډانس و بوو بډ لډانسى عرربب.

لډ کاتډکډا کډسک، لډ بيابان، خي تډرخان کردو و بډ شډ، وک پانوانکى مډزوو، کډ سډدي بيستم دډيناس لډ لډندن پښهات روو دډدات، ناوچکانى سډرووى هډ، کډمتر پډوډندى بډ رښهډډاتي ناوين و هډي. بډام لډ هډقيقتډا لډنگ گرنگرتين ناوچي خ لډدادان بډت بډ ئايندي ناوچکډ: لډ ديسمبډري ۱۹۱۶ دا داډيد ليود جډرج David Lloyd George دډبډت سررک وډيرانى نو، يک لډو پياوانى ساډ پښتر، بډ توانا و شارزايى خي، لډسر رښهډډاتي نزيک، مارک سايکسى رازى کرد.

جډرج بډر لډهرشت، دډبډت جښنگ لډ ئوروپا بباتو، بډام سررک وډيرانى نو، بيرواي خي هډي لډسر رښهډډاتي ناوډاست. لډ ساډانى پښوودا بډرډوام پياوډکى ريشدار، بډ پسان سډردانى

دېکرد، که جلوبېرگه کی شیکې جوانې له بېرډېکرد، زمانې ئینگلیزې به
ئېکسپنټې رووسی دېناخفې.

ئېو پیاوې خایم وایزمان Chaim Weizmann. ساتې به یېکه مجار ساوې
۱۹۱۴ جېرجی ناسې ئېو کاتې تېمېنی ۳۹ ساوې بوو. وایزمان کیمیاکار
بوو، یاخود استتر بېم کیمیاکار له گېجېز و خواستی سیاسیدا. له
ووسی له دایک بوو، له ئېمانیا خوډوویې تی و له سویسرا
دکترې رای بېدست هېناوې و ماوې ۱۰ ساوې له بېریتانیای گېورې
دېژې. بېمېم تا ئېستا نیشتمانېک له ژیانیدا بزرې، که کاتېک پیر
بوو و مرد، جېز دېکات لهوې بندېژرېت.

کېشکې ئېوې ئېو نیشتمانې جارې نیې. له وایزمان کردوویې تی به
ئېرکې ژیانې خې، دروستې بکات. وېکاتېک به جولېکېکان. وایزمان
سېرکردېکې زایېنی بېریتانیای مېزن بوو و ئامانجې فېلېستینېکې
جولېکېی بوو. بېمېم عوسمانیېکان کې تا پېشتر دېسېادار بوون
بېسېر فېلېستیندا، نایانېوې شتې بزانون. هېبېت ئېستا جېنگې و له
جېنگدا شتېکان دېکېونې جوې.

وېک ت. ئې. لېانس، وېک مارک سایکس، خایم وایزمانیش گېرېکېتی
سنوورېک اېکېشې. وېکاتې کتېبې پیرېز، له نېوان دېریای ناوېکې است و
ئېردن دا، پېوېستې سېرلېنوې بېتېوې به نیشتمانې جولېکې. ئېو
مېرېفانې له رووسی و پېلېنیا له گېتېکاندا ئازار بېدست
اوو دوونانېوې دېچېژن، هېروېها جولېکې له ئېمانیا و فېرېنسا و
بېریتانیای مېزندا، لای ئېمانې هېمېش و له هېر شوېنېکدا دژې
جولېکې دېبېتې مایېت به ئاگا هاتنېوې نیشتمانې.

وایزمان دېوې بېریتانیېکان رازی بکات، دواې جېنگ فېلېستین
بدېنې دېست جولېکې و به ئېم خواستې تېدېکېشې. توانای رېشېیری
یارمېتی دېدا، هاوې خاوان کارېگېتېکانې له ساېانی یېکېمې
جېنگدا وایزمان خېرا رېگای بېرېو لای پلې باکای دېستې و تاقمې
بېریتانیا مېزن بدېزېتېوې هېروېها بې لای وېزیرې تېقېمېنی جېرج،
کې له کاتېدا کارپېکردنې به بلیمېتېکې کیمیاکار هېبوو.

جېرج پېوېستی بې ئېسېتېان بوو، ئېم مادې کیمیاوېیې به دروستکردنې
تېپ تېقاندن بېکار دېت. وایزمان شېو و رېژکای دېکرد و توانې
داهېنېنېکې نوې بکات، ئېوېش له ماوېکې کورتدا بېکې زېر ئېسېتېان
بېرھېم بېهېنرې. له هېموو گېتوگېکېدا، له تېکې جېرج دا، وایزمان
، سوود و قازانجې دېوېتېکې جولېکې له فېلېستین بې بېریتانیای

دابم زرښه، به تېنیا داگیر بکات، پیاو دتوانه شتی ناسایی و
ناه مواری ناسایی و ه مواری بکات.

نو بیروباو ل دنیادا به او، هر کس به خوښی و هاتک
داگیر بکات، مافی ه یه، دتست یشوو بهت له و هات دا. له انس
سره تا د یو یست شاری عقه به داگیر بکات، که دوا قه یای
عوسمانیه کان بوو له دریای سوور. بهر و ووی ئاو که ه موو شت
مسگر بوو، ووی ه موو ته په کان له سره دریای بوو. له باکووری
هات و ه چای سخت و له ژ بهر زبوونه ته و، له و ه بوار ته په بوونی
سوپا نیه. به به گومان له و د بهر بک ه یه، له یی و دتوانن
ه نه کی دتستو شنه له پشته و بهت ناو شار و وک په لامار کی
له نا کاو.

له ما کی د وری له نده، سر له به یانی رژی ۷ / فبرواری ۱۹۱۷، حوت
سره کردی زایه نی بهریتانیا، خایم وایزمانیشیان له نودا
بوو، په شوازیان له میوانه ک کرد. ئه ویش سکرته ری کابینه ی جهنگی
ره ژه هاتی نیزیک، سره ک و زیران جه رج تاز دایناو، ئه ویش مارک
سایکس.

سایکس ئاگای له م یلی سره ک و زیران کی بوو به لای زایه نزمدا.
له به یانی دا وایزمان و ئه وانی دیک، باسی ئه و یان به سایکس
کرد، که وا ئار ووی د و ته کی جول که له ژر تاجی بهریتانیدا
د که ن. به هیچ جه ره ک نه یان د و یست کاریگر ته یی کی فبرواری به سر
فله ستینییه کا نه و ه بهت. ئه وان هیچیان له م ه که و تننام ی سایکس
پیک و نه د زانی، د رهباری ئه و پلانه نه نیه، که به رامبه ره ک یان
سا له و و په ش سازی دابوو، د یقهت و وریای د روست: گاریگر ته
فله نسیه کان له سره فله ستینییه کان، ئه و انیش ه روها ئاگایان له و
گفته ی به ع ره ب دراو نیه و سایکس ه نه د نه پاره، وک به رد
نقه ی له و نایهت.

له ۳ / ئاپریل بهر و ره ژه هاتی ناوین که و ته، چنه د کاتزم ره ک په ش
گشته کی سره ک و زیران جه رج، ئاگاداری ئاگاداری کرد و، هیچ
گفته که به سر کردی ع ره به کان حوسه ین نه دا، به تایبته سه بارته به
فله ستین. "جول که دتوانن زیاتر به که کمان بهن تا ع ره ب"
زایه نزم ئه ستا به شه که له سیاس ته د ره و ی بهریتانیا.
مارک سایکس له م کات دا، تاک که سه که، ئاگای له هر سه
شه م نه د فله که ه یه، که و و به ووی یه کتر به خرای ی له د خو ن.

له کات که دا شه م نه د فله ری فله نس ی به که سپ به رد م د و ات، سایکس له

لایښ سـړک وـزیرانـځـکـیـو فـرمانـی پـدراو، شـمـنـد فـری
زایـنـیزم تاو پـ بدات و هی عـرب بوـستـنـت. بـ ئـو د بـت
لـرانس فـریو بدات و هـر لـبـر ئـمـشـ سایکس گـشتی رـهـتـی
ناوین دـکات.

سـړتـای مانگی مای، سایکس و لـرانس لـ بـندـری ناوچـیـکی نیو
دوورگـی عـربـی یـکـتریان دی. تـمارـکی وردـکارـیـکانی ئـم دیدار
نیـ، لـ دیار، لـرانس حاـی بوو، کـ لـندـن بـرامـبـر بـو گـفتـی بـ
حوسـینی داو، پاشگـز د بـتـو، ئـنگـ سایکسـش بـی گـا بـتـو، کـ
عـرب نـیاری ثاـینـدی زایـنـیزم.

لـ پـکـدا لوـانس پـلـی بوو، یـکـسـر شـمـنـکـی اگـرت و ، بـسـواری بـ
نـو بیا بانـدا بـر و شاری عـقـبـ بـ رـیشـت. دیدار کـی لـگـ
سایکسا، تووشی شـکی کرد. تـواو نارـحـت بوو. کـ نـ زـبروزـنگی
پـشـها توو ، کـ لـرانس بـتـاقـت بکات، نـ شـبـای لـماوی بـ درـثـایی
رـژ، نـ گـرما، کـ ئـزـتی دـدا، نـ هاواری حوشتـی مردار و بوو
یاخود مار ژـهـراویـکان، کـ ۳ لـ هاوـکانی کوشت، بـکو ناپاکی
رژـمـکـی، لـ دـفـتـری رـژانـیدا ئـمـی تـمار کردوو.

هاو بـشکار عـربـکانی ئاگان لـ مـتـمانـ شکانـنـ نیـ، لـانسـش
شـرم دـکات. دواتر دـنووسـ: " ئـگـر بهاتایـ من ئامـژکاریکـرکـی
استگـی عـربـبو مای، دـبوو پـیان بـم. بـچـو و ما و و چیدیکـ
لـر گیانـبازی بـ ژیانـی خـتان مـکـن!". بـام ئـمـی نـکرد. هـشتا
هیوای ما بوو.

سـړتـای ژولای لـ دـوـروـری عـقـبـ، یـکـی بـهـزی ۵۰۰ کـسی
سوپای عوسمانی بـدیکـرا. نزیکـی ۳۰۰ کـس لـدوژمن کوژرا، کاتـ
عـربـکان لـ هـموو لایـو تـقـیان لـ کردن. بـسـواری
حوشتـکانیاو بـدوایان ایان دـکرد، شـمـنـکـ هـند سـخت
بوو، لـرانس نـیزانی تـقـی لـ پـشتی سـری حوشتـکـی خـی کرد. پاش
ئـو لـ دـربـندکـو، پـشـویان کرد و بـ تـقـ عـقـبـیان گـرت.
لـرانس لـ شـو رـژـکـدا بوو پـاـوانی جـنگ.

هـموو شـت وکـ ئـوی ئـو بـهـیوای بوو، کـتومت هاتـ دی. لـرانس ئـستا
دـتوانـ لـ یـکـ ئاستدا و هاوتا قسـ لـگـ جـنـنـ بـریتانـیـکان
بکات، کـ سوپاکـیان لـ قاهیرـ خـریکی ئامادـکاری داستانی جـنگ
بوون لـسـر فـلـستین. لـرانس لـ نـخشـ و پلانـکان هاوکاری کردن.
بـکو بـ هـیـو عـربـکانی ئـو و تـ بـلای خـیدا اکـشـ؟

هـروـها هاوـمـمـکـی مارک سایکس کـ پـکـو و کاریان دـکرد، هـستی
کرد، کـ ئیدی لـمـودا لـرانس دـبـتـ سـرـئـشـ بـی. ئـو هـوـی

فرتوو فټی دډا. له نام یې کدا به ناسیاو کی له رڼه ټا تی ناوین د نووس: "نڅش کټی له انس شک دار و گور بوو، من د م وټ ت و و به سوارچاک ناو د ربکات.

نم ی وت، نستا و ک پیاو کی قار مان، پویست و و خ ی و ک کسک ه سوک وټ بکات و دیدی وک ن و ی ه ی فراوان بکات. د سا له ژر سای ی س رکړدای تی ک ماندا و ع ر بيش نه ت و ی کن. س رب خ یی کتوپ، مانای برست ی و نژاو ی.

له انس جار کی نام ی کی ۷ لاپ یی د نووس، بش کی به ت و و و به ش کی د نجانندن کی چا و و وان نه کراو، وا خراپی د نووس فرماند ی ک ناتوان بیگ ی نه ت د ست سایکس.

به م نزیکان له رانس جار کی تر ج ننگ ا د گ ر. له پشت سنوور کانی دوژمن و د ی و و ش وازی تری وک خ با تی گ ریلای ه گیر س ن، پرد بت ف نیت و، سک کان ت ک بدات، شا و بر به س ر ه ز عوسما نیی کان.

هر له انس پ ل ی نه بوو، ه رو ها خایم وایزمانیش ه نگا وک چوو بوو پ ش و. سزی پشت پ رد و ژوور نه نیی کان، به دام زرانندی د و ت کی جول ک بشی ن و ی نه د کرد، و داوای ا گ یانندن کی هیوا ب خشی حکوم تی بریتانی د کرد. شت ک دوا ی ج ننگ زایه نیزم خ ی پشتی پ ب ب ست. به ن و ی ن م به د ست به ن، و به ت نیا جارک دان چ کی له ب رد م س رانی جول ک دا، به ب گ ه نانا و ی قو و ی دژ جول ک. هاو ب شکار بریتانیی ک ی س بار ت و بر و پ شچوون دراماتیکیی هاوینی ۱۹۱۷، گو له ب گ رت.

وا دیار بختی ج ننگ، بریتانیا به ج د ت. له رووسیای هاو پ یمان، ش ش ک س ر ی ه دا و ناشتیی کی ی کلای نه له ن وان ن مانیا و رووسیادا ر ژ ب ر ژ ن گ ر ی زیاتر د ب ت. ن م ش به بریتانیای م زن گ و ر ترین ه ش ی: ن مان کان د توان ه نر کانیان له بر ر ی ر ژ ه ټا ت و به به ز ک ردنی بر ر ی ژاوا برن. ن م ش مانای س ر ک و تن به ن مانیا. به بریتانیا دوو هیوا مای و. ی ک م: ووسیا خ ی ا د گ رت و گ ر ی له ه نر ن مان نیی کان د کات، دوو م: ن م ریکا د ت ش و و لای نی هاو پ یمانان د گ رت.

وایزمان د و و د توان، یارم تی بدات له ه ردوو. وایزمان پ شنیا ز د کات، تکا له جول ک و و س کان بکات به هاوکاری کاریگ ریان له م سک، ووسیا له ج نگدا به ن و. ه رو ها جگ له م ش د توان جول ک ن م ریکیی کان، س ر ک ویلسن و و ازی بکن، به ت و او ی به ت ناو ج ننگ ک و.

وايزمان پشت به ئارگومنتى ستيرى تايپى/ كوشى سازى هلى جولى كى جيهانى دبست. " ئو باوى وابوو، كى دتوانى سوود لى دژ جولى كى بىنى، ئاخرىي كى شى ئو وى كرد". مژوونووسى ئيسرائىلى Motti Golani وا دى، كى ئستا سرقاى بيوگرافياى كى گور يى لى سىر وايزمان.

ئىدى به ئو دى خى كى هشتا تى واو وون نى بوو، وايزمان بى گى يى كى زياتر دى خاتى سىرى: ئى گى ر بى ريتانىيى كان ئار زووم ندى پى كى وى كار كردن نى بن لى گى زايى نىستى كاندا، ئو وا ئى مانى كان هلى موو ساتى وى ختى ئامادى.

سىر جىم ئى مانى بلى فى كى گى ورى بوون: ئى مانى كان ئامادى نى بوون، جولى كى ووسى كانىش هىچ كارىگى رى تيان لى سىر سىاسى تى جى نگى مى سى كى نى بوو و جولى كى ئى مى رى كى يى كانىش بى ئاستىم دى يان توانى كار لى وىلسن بى كن. لى ندن هاتى سىر ئو باو وى. لى ۳۱/ ئى كى بى رى ۱۹۱۷ لى هلى كى كى نفراسى وى زار تى دى رى وى شارى لى ندن سى رلى نوو كا بىنى جى نگ كى بىنى وى.

لى بى ردىم دى رگى، ژوور كدا وايزمان دانىشتوو و چاوى دى كات. دواى ئو مارى ساى كسى دى رى وشاوى بى ووشى كانى "د. وايزمان ئى مى گى نى!" كا بىنى تى كى تى كستى كى ئامادى كراوى وا زمانى وى رگرت.

دوو رى ژ دواتر وى زىرى دى رى وى بى ريتانىا پى يمانى بى لى فى ر/ Balfour اگى يان دى نى ناسراو كى بى او كردى وى. " حكومت و خاوى نشكى، بى خى رخوازىيى وى دام زران دى نى شتمانى بى گى لى جولى كى لى فلى ستىن و بى و پى وى توانا يى وى هلى وى بى دى هلى نانى ئى م ئامانجى دى دات".

ئو ساتان لى فلى ستىن. لى انس بى شى كى يى وى بى دى ورو بى رى دى تى دى پى ين. لى بى بان فاگى نى كى سى ر بازى تور كى لى سى ر سى كى ترازان و ئو وى تى دى مابوو بى گولل بى ران كرد دى وى نى كران. بى م شى وى ئامادى كارى داگى ر كارى سوپاى بى ريتانىيان دى كرد، كى لى ۱۱/ دى سى م بى ر ئى ر شى لى م/ قودس يان داگى ر كرد. رى ژ كى هلى تاوى سارد بوو، كاتى دواى (۶۰۰) ساى سوپا يى كى ئو وروپاى شارى پى رى زى گرتى وى. تى مارى فلى م، نى شانى دى دات، چى ن فى رمان دارى بى ريتانى لى بى ردىم دى روازى يافادا، دى چى تى ناو شارى كى نى كى وى. لى دواى ئو وى وى لى رانسى دى م بى خى ندى دى بى نى رى ت لى گى پى كى فى رى نسى دا.

ئىستا وى تى پى رى ز بى دى ست بى ريتانىاى مى زن وى يى. دى روست ئو بارودى خى ساز بوو، كى بى ريتانىيى كان لى يى كى كاتدا، هى وايان بى دى خواست و لى شى دى ترسان: بى ئى م وى تى گفى تيان بى سى لايى ن

د ابو، ئستا پويست بيار بدن، کام له گفته کان د ب ن س ر و
کا مان د شک نن.

له ئاهنگي ئوار دا، پيکه وو له فرمانداری بريتاني دکات و
د: "سببی، جنابان خشويست کم، ههنگاو پويست کان د گرم
بر، دامزراندنی حکوم تکی سفیل له شارد". ب د نگيپ کی
س یروس م ر دروست بوو، ل رانس د نووس ک خیشی ئامادی
دانیشتن ک بوو. "زلالت، مریشک، س د ویج، ب د ست ل د دروای
دانرا بوون له گ خوار دن ک دا، کات ئ م له جنابان مان وانی".

و م م ک، تاک د س ماتدار له و میان دا هی سوپای ئینگلیزی
بوو، وات خودی خ ی. ههتا ئ و کاتی جنگ ب رد وام ب ت، هیچ
ب یار ک نادر، ب م شو ی قس کرا. ل لانس ماو ی ک ماو و ویستی
ک ک ل م و رگر ت. ب ش ک ک ر کانی، جنگی ب ر و باکور برد،
ئوان د ت ق ن د و و پ لامار د د ن، د کوژن و ب رد وام ئازاد
د ک ن و له لاین جن ماو ری ع ر بید و چ پل یان ب ل د ر.

کات ئوان ب سواری حوشر کانیا ن و چون دیم شق و، خ ک ل س ر
ش قام د ستیان کرد ب گ ا نی و س ماکردن و ژنان له
بالک ن کان و گو بارانیان کردن. عوسمانیپ کان ب زین، ب م
ب هاکی چی؟ ج رج دوو ش م ن د ف ر ک ی تر ا د و ست ن؟
د دات ب ع ر ب کان د و و تی خ یان ه ب ت؟

ه نوو ک، س ر ک و زیران ب دوا جار له ب رد م بارود خ دا، ئ و ی ک
سایکس ب هیوای تی، ق ت نای تی دی. پیک ج ختی ل س ر داوا ک ی
ف ر نسا کرد و. ع ر ب کانی د وری ل لانس، گیانباریان ب ژیا نی
خ یان کرد. وایزمانیش س ردانی ر ژ ه ا تی ناوینی کرد و، ب ئ و ی
له نزی ک و داخوازیپ کانیا ن پ بسپ ر.

سات ل لانس ل م م، گوند کی بچووک له ف ل ستین، ب وایزمان
گ یش ه ستی کرد، ک ما ندو و بوون ک ی ب خ ا یی بوو. وایزمان وریا
بوو، ق ت است و خ باسی د و و تی جول ک ی ن د کرد. ئ و ه و ی ئ و ی
د دا خ ک د نیا بکا ت و ک چی جول ک، ن ر ننی نی ب جن ماو وری
ع ر بی. ب م وایزمان ه ر د ی وانیپ و انب ژ یی ک ی. دوا ی
پ ک و ق س کردن ک یان د نووس: "د. وایزمان ب هیوای ت و او ی
ف ل ستین کی جول ک یی بوو له پ نجا سا دا و ف ل ستین کی
جول ک یی تا ئ و کات له پشت و خار کی ب ریتا نی و".

ب م وشان ل لانس و سفی ئايند ب وردی دکات، ت نیا له ی ک خا دا
خ ی ب ه ه دا د بات: پ نجا سا ناخای ن، ب ک و سی سا د خای ن
، دوا یی جول ک د و و تی خ یان داد م زر نن و ناوی د ن ئیسرائیل

و وایزمان د ب ت ب ی ک م س ر ک ک مار .
ج ر ج ل د گ گ ، ش م ن د ف ر ک ا ن ل ن و ا ن ، خ ی ا ن د ا پ ش ب ک ب ک ن
س ر ت ا ی د ی س م ب ر ی ۱۹۱۹ ل ل ل ن د ن د و ا ی ی ک ل ا ک ر و ل ل ن و ا ن خ ی ی
و ج ر ج ک ل ی م ن س و George Clemenceau د ت پ ش و و ل م ل ف ی
ب ر ی ت ا ن ی د ا ر ا گ ی ر ا و .

ک ل م ن س و : " پ م ب ل چ ی ت د و ت " .
ج ر ج : " م ن م و س م د و " .
ک ل م ن س و " ه ق ی خ ت ، ئ ی چ ی ت ر " .
ج ر ج ب ی ی ئ ر ش ل ی م " .
ک ل م ن س و " ه ق ی خ ت " .

ح ک و م ت ی ب ر ی ت ا ن ی گ ف ت ک ی خ ی ل گ گ ع ر ب د ا د ش ک ن . ل
ک ن ف ر ا ن س ی ئ ا ش ت ی د ا ، س ن و و ر ک ا ن ی س ا ی ک س پ ی ک ت ا ل ا ر ب و و ن و ل
ک و ر د س ت ا ن - و ا ق ی ع ک ی ی ا س ا ی ی ن و د و ت ی .
ج ر ج د : " د س ت ا ی ت ی ف ر ن س ا ب ئ م د ج ا ر ب ه ا د ا ر ت ر ل
س و ر ی ا " و و ا ز ل س و ر ی ا و ل و ب ن ا ن ی ئ ی م د ن ب م ا ن د ا ت ی ف ر ن س ی
 . د س ت ب ج پ و ی س ت ا پ ی ن ک ا ن س ر ک و ت ب ک ن ، س س د ی
ف ر ن س ی ک ا ن ل س و ر ی ا خ و ن د ر ث ن .

ل م د م و س ا ت د ا ش ت ک ی س ی ر و و د ا ت : ع ر ب ک ا ن ب ت و ا و ی
س ر ق ا ی ئ و ن د س ا ت ی ب گ ا ن ی ف ر ن س ی ل م ن ا و چ ی ی س و ر ی ا
د ر پ ن ن ، ب ج ر ک ب ا س ت ی ن ی ا ن د و ی س ت س ن و و ر ک ا ن ب خ ن ژ ر
پ ر س ی ا ر و . س ن و و ر ک ا ن ی س ا ی ک س پ ی ک خ ی چ س پ ا ن د ، ن ک ه ر ل م
ل ا ی و . ل و د ی و ی س ن و و ر و ب ر ی ت ا ن ی ک ا ن د و د و ت ی د س ت ک ر د ی ا ن
ق و و ت ک ر د و ، ع ر ا ق و ئ ر د ن . ل ع ر ا ق س ر ک ر د ی ع ر ب ف ی س ی ا ن
ک ر د پ ا ش ا ، ف ل ا س ت ر / ل ز گ ی ک ی ب ر ی ن ی س ر خ ش ی ب ش ک ا ن . ل
ع م م ا ن ع د و ا ی ب ر ا ی ا ن خ س ت س ر ت خ ت ی د س ا ت . ک و ک ا ن ی ح و س ی ن
ه ر د و و ئ ا ر ز و و م ن د ب و و ن د س ا ت ک ی ا ن و س ن و و ر ک ی ب ی ا ر ز ن .

ل ف ل س ت ی ن ئ ی ن گ ل ی ز ک ا ن خ ی ا ن ح و ک م ی ا ن گ ر ت د س ت ، ب م ا م پ ش ت ی و ا ن ی
ک چ ک ر د ن ی ج و ل ک ی ا ن ک ر د ، ه ر ب و ش و ی ی و ک گ ف ت ی ا ن ب و ا ی ز م ا ن
د ا ب و و . ن ز ی ک ی ن ی و م ل ی ن ج و ل ک ل م ا و ی ۳۰ س ا ی م ا ن د ا ت ی
ئ ی ن گ ل ی ز ی د ا ک چ ی ا ن ک ر د ئ م و ا ت . ، ل ن و ی ا ن د ا ز ر ل و ا ن ی ل
ا و د و ن ا ن ی ن ا ز ی ی ک ا ن ز گ ا ر ی ا ن ب و و . ل ک ا ت ک د ا ف ل س ت ی ن و ا ت ک ی
ب م ی ل ل ت ن ب و و ، ک ت ن ی ا چ ا و ئ م خ ک ی ک ر د ب ت ، ل م ا و ی ک ی
ک و ر ت د ا ک و ش ت ن د س ت ی پ ک ر د . د ا ن ی ش ت و ا ن ع ر ب ک ل ل د ژ ی ج و ل ک
ک چ ک ر د و و ک و . س ا ی ۱۹۴۸ ب ر ی ت ا ن ی ل ف ل س ت ی ن ک ش ا ی و ، ب
ئ و ی ئ ا و ل د و ا و ب د ن . ج و ل ک ب ش ا ی ی ه ز و د س ا ت ی ا ن پ

کرد. لښېر ئېوې لښېر دسټاتې بريتانييېکاندا ژرخانېکې
شېو ددوټتيان دامزراند بوو، کښېر بېکان ئو کارېان
نکړدبوو.

نمېش لښېر دايکبووني ئيسرائيل.

ل.جرج و ج کلیم نکلېز دوا موچکې ئيمپرياليزم بوون، بېلام
يککېکې واهېز و بېتين، کښېر تا ئيم ددېرکې پې دکرټ. لښېر
کښېر تايي کښېر نفراڼسي ئاشتيدا، مژوونووسي ئېمريکي David Fromkin،
لښېر شاکارکېيدا A Peace to End All Peace بېم جېر ددووسې: ”
رژھېتاتې ناوټاست خې لښېر گايېکدا بينيېو، کښېر بېر و شېوټکې
بې بېانېو و پېرېسې نډني تير ريزم بېو چوو.

سنوورکې جاريان بې فراواني هېروها هې ئيمېشن. چي دېبوو، ئېگېر
عرب دسټاتدارتې بدرايېتې؟ ناوچکې دېبوو پېناگې و گېنجينې
ئاشتي؟ گېلاني ئېم دسټاتدارتې لښېر شېوېکې سېرسو هېنډر
پېکېو هېټيان دېکړد؟

نېنگې حوسېني عربکېکان بيتوانييا دېخي پېش شېوې عوسمانېيېکان
لښېر چوانډنکې نزيکدا: وټاتکې گېورې بې سنوور، لښېر تېک
دسټاتکې ناوټندي لاوازدا — ئېم تېنيا کاتې سوټان لښېر
کښېر نستاننې پېل نېمايې، بېکو شېريف لښېر مېککې بوايې. بې
دېنيايېو لښېر ددوټتکې وادا، جېنگ وودات — ” هېروها
زېحمېتې امانې ئېو بکېين، کښېر ئېم مژوويکې خېمناکې بېرھېم
هېناو، وېک ئېوانې، بېراستي وويان داو لښېر سېد ساې
ابووردودا ” سکټ ئېنډرسون Scott Anderson ي نووسېري
بېگرافياي لښېر رانس نووسيويېتي.

نېنگې دسټاتکې ناوټندي لاواز و دوور، لښېر واقيعدا باشتربوايې
لښېر دسټاتکې بېهېز لښېر نزيکېو. لښېر دسټاتدارتې تيېکې
بېرفراواندا، کښېر تېيدا هېر ميللېت و گروپکې خې خې بېوټو
بېټ، هېر دېرېينکې ناټايي ماناي يکسېر اېپرېن نادات،
کېوا ددودېست سېرکووت بکېر. ئېو يارمېتي ددات، ددوټتې نو
سنوردارکېکان وېک پارچې يک زوې بهنېنې بېرچاومان. يک پارچې
وټات، بېدوړيدا ئېقاوټق پېرژين.

لښېر ئېم پارچې زوويې، پېويستې رېژېک لښېر ژان خېکېکې پېکېو
بژين، کښېر هېرگيز نايانېو پېکېو گوزران بکېن، کيان لښېر يکترې.
لښېر تاتي تازې قوتکراوې عراق دا بې نمونې، سووني، شيعي و کورد.

لـ سوریاى دروستکراودا، سوونى ،عـلـوى، کورد و کریستیانى، ئا
لـرـدا تـانـت ئاماژـدان بـ چـمکى هـرـمى/تـریتـریالى “عـراق”
هـزار ساـ بوونى هـیـ یارمـتى نادات و “سوریا” کـنترـ، ئـم
وشانـ هـمیشـ تـنیا مانای نادیار دـبـخـش، نـک دـوـتى نـتـوـیـ.

کـشانى سنوور نوـیـکـ بـ دى کـس نـبوو، ئاـستـی پـرژینـکان –
هیچ کـسک جگـ لـوى هـزى کـلـنیالى دـسـا تـکـى سـپا ندوو، بـتـ
خاوانى ئـو پارچـ زـویـ نوـیـ. لـ سـرـتادا ناویان فـیسـ و
عـبدوـا بوو، پاشان سـددام و ئـسـد. بـم شـوـیـ بـریتانى و فـرـنسى
دـستـیـکى نوـ کاراکار و بکـرى سیاسیان دروست کرد. بـجارـک
دـسـا تدار پـیدا بوو، ئـو سنوور کـ بـ هـوـس کـشرا بوون، بـ ق
و زـرـمـلـی بـرگریکیان لـ دـکرد.

هـروـها لـبـر ئـوى خـک کـ لـسـر ئـم پارچـ زـویـ دـژیان،
هـندـ جیاواز بوون، هـندـ نـگونجاو و پـچـوانـ بوون لـ بیرباوـرى
ئاینى و بـنـچـدا، دـتوانـ تـنیا یـک شـوـ دروست بکات حوکمیان
بکـتـ: بـ دـستـکى پـاـین، ئـمـکى لاواز زوو بـ زوو کـشـى
دـبوو، لـ سوریا ۲۰ هـرای دـوـت لـ ۲۱ ساـدا هـبوو و هـندـکیان
سـرکـوتوو بوون و هـندـکیان نا، حافز الاسد، باوکى حوکمدارى ئیمـ،
بـ وـا تـکـ سـقامگیریـکى دیکتاتـریا نـی بـخـشـ، مـرجى ئـوى لـم
کـمـگا یـو دیموکراتى بن، هـر لـسـر تاوـ بیرکردنـو یـکى هـوـ
بوو.

هـنووکـ پیاو دـتوانى بیسـلمـنـ، ئـو ئاسانـ، تاوانـکـ بدى بـسـر
ملى هـزـ کـلـنیـکان دا. بـ کورتى لـ سـد ساـ دا، گـلـ دـرفـت
ها تـ پـشـو، سنوورـکان است بکـتـو، پـرژینـکان هـکـنـ.
ئـم لـ ووى تیوریـو است. لـ پراکتیدا استکردنـو یـکى لـم
جـر هـموو توانا و بـهاوتایى خـسـتى چاکى دـسـا تدارکـى گـرـک
بوو: واز لـ دـسـات هـنان.

دیار لـ دیموکراتى زـر کـم و دـدات، لـ ئـتـکراتى ئـو بـ
نزیكى نـناسراو لـ بـنـتـدا ئـوانـ بـرچاوتـر نین، کـ لـم
دـوـتانـدا دـنـسـر دـسـات، بـکو ئـوانـ، کـ تـماح لـیداوون .
هـروـها ئـگـر دیکتاتـرک بـو واز بهـنـ، ئـو ناتوانـ بـ خـى
دـنیا و زامن بـت، جـگـر و وکـى چى لـو دـکات. لـ کوـ رک بـرقـرار
بوو، دـستـا و دـستى دـسـات دـگـمـن.

لـ سـروو ئـمانـشـو کـشـى تایبـتى رـژـهـاتى ناوین دـتـ پـشـو:

کشان ووی فـرـنـسا و بـریتانیا، لـ ساـئـانی چـل دا، مانای ئـو و نییـ، کـوا عـرـب دـتـوانن بـ ئارامی کـشـی سنوور کانیاں چار سـر بـکن. ئـو خاکی بیابان نـوتی بـ سنووری تـدایـ و ناوچـکـ لـ ووی جیوستراتیژیـ و گـرنگ بوو، هـزـ جیهانیـکان دـستیان تـوـرداو. ئـمـریکا یان رووسیا، پـوـندیـکیان لـگـ خاـوـن پارچـ زـویـکـدا گرـداو، ئـوان ویستووینا ئـو بـمـنـو و ئـو کـسـ کـشـی هـیـ لـگـ دانیشـوانی ناوچـکـیدا، بـ خـشـیـو و بـکـ پارـ یان چـکیان بـ ناردوو. زـر لـ دانیشـوانـ یاخیووـکـ لـ ووی ئیدیـلـژیا خـزمـتـیان بـ ئیسلامیستـکان کرد، ئـمـش کـکـی بـ سـقامـگیری نـخوارد.

پیاو مـژووی ئـژهـاتی ناوینی سـدـایـ رابووردووی بـ دواي چـرکـساتـکـدا دـپـشـکنـ، لـوـدا یـک دـسـاتـدار بـینـتـو و توانیـتی یـک بـیاری یـکـلـکـر ووی هـبـت، بـ راگرتنی ئاشی خوـن لـ بـرچوون، بـام پیاو بـی دـردـکـو، ئـم کار هـردـم بـ جـرکـ لـ جـرکان زـحمـت بوو.

کـواتـ پیاو دـتـوانـ ئیمـ چـی بکات و چـی لـ دـست دـت، بـ ئـو و بـکر کـوشـتاری بـ بـانـو و کـتایـی پـ بهـنـ؟ پیاو ناتوان هـروا بـ ئاسانی خاـوـن پارچـزـویـکان تاوانبار بکات؟ لـ و بار ووی ئـمـریکا و ووسیا هـرایان لـ سوریا. دـباتـکـ گفتوگـکان دـچـنـ سـر کـرکـی کـشـکـ. تـنانـت گـر ئـسـدیش بـوات، ئـو بـس نییـ. هـروک بـس نـبوو سـدام حـسـین و خـندرا. هـتا ئـوکاتـی مـر فـکان لـ ئـژهـاتی ناوین دا وکـعـراقـی و سوری یاخود ئـردـنی خـیان نـبین، بـکـو وکـ شیعی و سوننی و وکـ کورد یان عـرـب، جـولـکـ یان کریست، ئـوا دـوـتـکان تـنیا ئـو کاتـ توانای ژیانیا هـیـ، ئـگـر بـت و سنوور کانیاں، ئـنگ بـم درز و دابـشـبونانـ بدـنـو.

بـ نـزیکـی هـر جـنگـکی رـژهـاتی ناوین دـرفـتی کـنفرانسـکی ئاشتی دـنـتـ پـشـو. لـو لـسـر هـموو بـژارد و شیاوـکان گفتوگـ دـکـر، تـنیا لـسـر یـک بابـت نـبـت، کـ بـاستی دـتـوانـت ئاشتی بهـنـت: سـرلـنـو کـشان ووی ئـو سنوور گومانلـکـراوان، کـ پـشـ سـد سا ئـاکـشـراون.

ئـنگـ لـ ئاکامدا لازقیی و ئیدلیب نـکـونـ هـمان وـاتـو. ئـنگـ کوردـکان خـیان حوکمی خـیان بـکن. ئـم چار سـرـانـ شیاوی بیرلـکردنـو و گونجاونن لـ هـموو ناوچـکـدا، بـ تـنیا یـک ئاوارتـو / شازـو – فـلـستین. گـر دوو میلـت داوای هـمان وـات

بکټن، سنوور دټټ سټر سنوور ټکټان. ئینجا تټنیا هټز هټمارۍ بټ
دټکر.

سټرچاؤ: دټسیدۍ هټفتټ نامټۍ دی تیساید / Die Zeit، ژمارټ ۲۶ ی
رټژی ۲۲/۶/۲۰۱۷